

Amt für Gemeinden informiert • Uffizi da vischnancas infurmesch • Ufficio per i comuni informa

Prefaziun

da Thomas Kollegger

In onn plain tensiun va plaunsieu a fin. In onn ch'è stà per nus ferma main sut l'ensaina da projects da fusiun, da fusiuns da vischnancas sco er da la NGF grischuna. Perquai che l'uffizi da vischnancas è oz ed en il futur responsabel per l'execuziun da la gulivaziun da finanzas, avain nus persequità las debattas en il cusségl grond, las proceduras da recurs sco er las posiziuns ch'èn vegnidas prendidas per il cumbat da votaziun dals 7 da mars 2010. Nus essan engraziavels d'avair survegni dal president da la cumissiun per politica da stadi e strategia dal cusségl grond (CPSS) la pussaivladad da pudair preschentar anc ina giada il project en il rom d'occurrenzas d'infurmaziun regiunalas ch'èn vegnidas fatgas per las vischnancas. Igl è impurtant che gist Vus sco represchentantas e represchentants da las vischnancas possias

giuditgar objectivamain quest project. Pervia da quai deditgain nus er ina part da questa ediziun a la NGF grischuna. Ultra da quai As renviain nus a las novaziuns che pudessan esser d'in interess spezial per Vus. L'introducziun dal model armonisà da contabilitad per ils chantuns e per las vischnancas (MAC2) vegn preschentada pli detagliadament en ina proxima ediziun da la GInfo. Fin alura èn er terminadas las lavurs da la conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas (CPSC). L'uffizi da vischnancas è represchentà en las gruppas da lavur respectivas.

Il team da l'uffizi da vischnancas As engrazia per l'agreable collauraziun durant l'onn 2009 ed As giavischa allegraivels dis da Nadal sco er in ventraivel onn nov 2010!

Il team da l'uffizi da vischnancas 2009

2 / 2009

Cuntegn

- 02** NGF grischuna
- 03** Nova lescha federala davart la taglia sin la plivalur
- 03/04** Actualitads

Purschidas da scolaziun e da furmaziun supplementara:

- www.bvr.ch
- www.gemeindetreuhand.ch
- www.zvm.ch
- www.hwtchur.ch

Editur

Uffizi da vischnancas dal Grischun
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

Tel. 081 257 23 91
Fax. 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

NGF grischuna

Il zercladur 2009 ha il cussegli grond approvà cun 88 cunter 22 vuschs (cun 5 abstensiuns) la nova concepziun da la gulinaziun da finanzas e da la repartiziun da las incumbensas tranter il chantun e las vischnancas (NGF grischuna). Enconuschenta-main èsi vegnì fatg in referendum cunter questa lescha. La regenza ha fixà la votazion per ils 7 da mars 2010. Sche las votantas ed ils votants dal Grischun acceptan la NGF grischuna, po ella vegnir introducida sco planisà per il 1. da schaner 2011.

Il favrer 2007 ha la regenza grischuna lantschà il project NGF grischuna. A chaschun da differentas occurrentzas regionalas èn las vischnancies grischunas vegnididas infurmadas detagliadament il novembre 2007 dal departament da finanzas e vischnancies davant ils princips dal project.

Midadas envers la consultaziun

En la consultaziun ch'è vegnida fatga silsuenter han 169 vischnancas politicas formulà lur posizion en scrit. Sinaquai ha la regenza fatg differentas adattazjuns. Uschia è per exemplu la baza da las entradas per la gulivaziun da las resuras (GRes) vegnida cumplettada cun la taglia sin immobiglias, las grevezzas dals abitadis sparpagliads en la gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas (GGG) èn vegnidas resguardadas meglier ed igl èn vegnidas fixadas directivas legalas per la dotaziun da la GRes e da la GGG. Igl è dentant vegnì renunzià da surdar a las vischnancas la cumpetenza per fixar il pe da taglia per persunas giuridicas. En connex cun la repartiziun da las incumbensas èn vegnidas fatgas differentas correcturas en il senn da las vischnancas. Uschia duai il chantun per exemplu surpigliar da nov ils custs per sanar la cuvrira da las parts da las vias chantunalas en il vitg. Il schaner 2009 ha la regenza deliberà ina missiva voluminusa per mauns dal cussegl grond.

Midadas envers la missiva

Las debattas parlamentaras han gî lieu en las sessiuns d'avrigl e da zercladur. Il cussegli grond da sia vart ha fatg differentas adattaziuns, da las qualas profiteschan en spezial las vischnancas. Tranter auter desista il cussegli grond d'in detretschament tar las scolas da chant e da musica, tar l'acquisiziun da medias per las bibliotecas, tar las scolas bilin-guas, tar las activitads en connex cun il barat linguistic e tar il perfecziunament intensiv da las persunas d'instrucziun da la scola populara.

Tut en tut detretscha la NGF grischuna
vasts pajaments da contribuziuns tranter
il chantun e las vischnancas en 50 sec-
turs parzials. Quai reducescha dupli-
cidades, simplifitgescha l'administraziun e
regla pli cleramain las cumpetenzas. En
blers champs d'incumbensa, sco p.ex. la
scolina, la scola populara, ils fatgs so-
cials e la sanadad, restan il chantun e las
vischnancas vinavant communablamin
responsabels. Cun directivas legislati-
vas, cun ina cooperaziun professiunala
e cun indemnisiuzions definidas clera-
main procura il chantun er vinavant per
la qualitat necessaria. La NGF grischuna
sa basa sin las structuras ch'en sa cum-
provadas, garantescha las prestaziuns
vertentas ed optimescha l'execuziun.

Il mais d'octobre 2009 ha la dretgira administrativa prendì posizion davart dus recurs cunter la NGF grischuna. Ella ha confermà la legalitat da la NGF grischuna, tenor la quala la lescha generala ch'è suttamessa al referendum observia il princip da l'unitad da la materia. Cunter questa decisiun è vegni inoltrà in recurs al tribunal federal. La procedura è anc pendenta il mument che questa Glinfo vegn stampada.

Pass da realisazjun

En cas che la NGF grischuna vegn acceptada dal pievel, vegnan las vischnancas a survegnir da l'uffizi da vischnancas fin il pli tard la fin d'avust 2010 instruzions per far il preventiv sco er las cifras per la GRes e per la GGG 2011. Per las vischnancas che profitan d'in sdebita-

ment parzial fa l'uffizi da vischnancas in scleriment cumplexiv da la situaziun finanziaria en il decurs da l'onn 2010.

Ulteriuras infurmaziuns davart il project – sco er davart la bilantscha globala cun ils resultats finanzials per mintgin vischnanca – pon vegnir consultadas e chargiadas giu da la pagina d'internet dal chantun www.gr.ch -> Actual -> NGF grischuna u directamain da [www.buendner-nfa.gr.ch](mailto:buendner-nfa.gr.ch).

Occurrentzas d'infurmazion regiunalas

Il president da la cumissiun predelibera nta dal cussegl grond, dr. Jon Domenic Parolini, ha envidà da curt tut las vischnancas grischunas ad occurrentzas d'infirmazion regiunalas, nua ch'el ha – ensemen cun il departament da finanzas e vischnancas – explitgà detagliada-mai il cuntegn dal project e respundì dumondas en connex cun la realisaziun. Las occurrentzas a Glion ed a Grono han già gî lieu. A quest lieu As renviain nus quagent a las ulteriuras occurrentzas:

14 da schaner 2010:

14.00. Lavin, sala comunala

14 da schaner 2010:

20.00, Samedan, sala comunala

15 da schaner 2010:

14.00, Landquart, Forum Ried

21 schaner 2010:

14.00, Tusaun, aula da la chasa
da scola

Questas occurrentzas sa drizzan a commembras ed a commembers da las suprastanzas communalas, da l'administraziun communal, d'autoritads (p.ex. las autoritads da scola) e da cumissiuns communalas permanentas.

Nova lescha federala davart la taglia sin la plivalur

Il cussegl federal ha deliberà ils 27 da novembre 2009 l'ordinaziun tar la nova lescha davart la taglia sin la plivalur. Ella entra en vigur per il 1. da schaner 2010, a medem temp sco la nova lescha. L'ordinaziun remplazza ina part essenziala da las publicaziuns actualas da l'administraziun federala da taglia. Cun quest pass vegn la taglia sin la plivalur simplifitgada anc ina giada. La transparenza sco er la segirezza giuridica duain uschia vegnir augmentadas per tut las pajataglias e per tut ils pajataglias.

Midadas essenzialas

Tar las novaziuns las pli impurtantas da la lescha davart la taglia sin la plivalur ch'è vegnida revedida totalmain (nLTP) tutgan ina concepziun pli flexibla da la taxaziun da gruppera, il schlarijament dal dretg da deducir la taglia preliminara per interpresas ch'en obligadas da pajar taglia u l'extensiun dal rendaquit simpel cun tariffas da taglia a saldo. Questas ed ulteriuras novaziuns vegnan precisadas en la nova ordinaziun davart la taglia sin la plivalur. L'ordinaziun declera tranter auter che la deducziun da la taglia preliminara saja admissa er per bleras prestaziuns ch'en exceptadas da la taglia e che vegnan furnidas a l'exterior. Ultra da quai precisescha ella il champ d'applicaziun da la deducziun fictiva da la taglia preliminara u la basa per fixar la taglia en cas da prestaziuns da la patruna u dal patrun al personal. Plinavant cuntegna l'ordinaziun ina definiziun da subvenziuns (art. 29 OTPV) che s'accorda cun la lescha da subvenziuns (lescha federala davart agids finanzials ed indemnisiations, CS 616.1). Las novas disposiziuns da l'ordinaziun èn parts integrativas impurtantas d'ina taglia sin la plivalur simplifitgada e pli transparenta. L'ordinaziun vertenta vegn abolida per ils 31 da decembre 2009.

La refurma da la TPV na dastga betg vegnir scumbigliada cun l'augment da las tariffas da la TPV per la finanziazion supplementara da l'assicuranza d'invaliditat. Ils 27 da settembre 2009

è il project correspondent vegni acceptà dal pievel e dals chantuns. Sin basa d'in conclus parlamentar dal zercladur 2009 entra l'augment da las tariffas da taglia, che ha ina durada limitada, en vigur pir in onn suenter la nLTP, quai vul dir per il 1. da schaner 2011.

Tge sa mida spezialmain per las vischnancas?

Per calcular l'obligaziun da pajar taglia d'ina communitad resp. da ses posts da servetsch datti in pèr particularitads legalas (cf. art. 12 LTP). Quellas vegnan mantegnidias da princip cun las midadas qua sutvart. Da nov è la svieuta tranter posts da servetsch da la medema communitad exceptada da la taglia e na sto uschia betg pli vegnir inoltrada per controllar l'obligaziun da pajar taglia. Ultra da quai vala ina nova limita da svieuta da 100'000 francs (fin ussa 75'000 francs) per onn. La chargia fiscale netta da 4'000 francs n'è betg pli decisiva. La consequenza da questas midadas po esser che posts da servetsch ch'en actualmain obligads da pajar taglia n'en da nov betg pli suttamessa a questa obligaziun, auters perunter ston da nov pajar la TPV. Ultra da quai pon ils posts da servetsch d'ina communitad tscherner la taxaziun da gruppera per singuls posts da servetsch.

Basegn d'agir per las vischnancas

I sto vegnir examinà, sch'igl è – sin basa da las novas disposiziuns – avant maun in motiv per vegnir deliberà da la TPV a partir dal 1. da schaner 2010 e sch'ina extincziun en il register da la TPV po e duai vegnir dumandada. Eventualmain sto quai vegnir dumandà tar l'administraziun federala da taglia (AFT) fin ils 31 da schaner 2010. Plinavant stoi vegnir examinà, sche la moda da rendaquit po e duai vegnir midada. Ultra da quai cuntegna la nLTP differentas midadas materialas che ston vegnir realisadas.

Ulteriuras infurmaziuns davart la taxa sin la plivalur chattais Vus sut:

www.estv.admin.ch/mwst/

Actualitads

Assicuranza dal chapital en cas da mort da la cassa da pensiun chantunala dal Grischun

Sa basond sin la revisiun parziale da la lescha davart la cassa da pensiun chantunala dal Grischun (LCPG, DG 170.450), ch'è vegnida concludida dal cussegl grond ils 23 d'avrigl 2009, e sin il preventiv 2009 ha la regenza agiuntà l'art. 44b a l'ordinaziun chantunala dal personal (OP, DG 170.410). Quest artitel cun la marginala „Chapital en cas da mort“ è entrà en vigur il 1. da settembre 2009 e sa cloma: „En cas ch'ina collavuratura assicurada u ch'in collavuratur assicurà mora durant la relaziun da lavour, survegnan las personas surviventas in chapital unic da 25 000 francs, premess ch'ellas hajan il dretg sin in tal chapital tenor la lescha davart la cassa da pensiun. La premia per questa assicuranza vegn surpigliada dal chantun.“

Vischnancas che cumpletteschan lur regulaziuns cun renviar en general al dretg chantunala da personal – saja quai en l'atgna l'ordinaziun dal personal u en il contract individual da lavour – ston er pajar en il futur in chapital en cas da mort da 25'000 francs. Sch'ina vischnanca na vul betg pajar questa prestaziun supplementara en cas da mort, sto ella excluder quai explicitamain u en il contract individual da lavour u cun in conclus legalmain valaivel da l'instanza communal responsabla. Sche quai vegn fatg cun in conclus, sto quel vegnir communityà cumprovadomain a las collavuraturas ed als collavurators. Cas cuntrari pon las personas che han il dretg da survegnir questa prestaziun pretender ch'il chapital en cas da mort vegnia pajà. Vischnancas che han assicurà lur personal tar la cassa da pensiun chantunala pon assicurar voluntarmain questa prestaziun supplementara per 50 francs per persuna e per onn.

Tariffa da tschains calculatorica per la tschainsida interna

Cun effect a partir dal 1. da schaner 2002 ha l'uffizi da vischnancas (UV) recommandà d'applitgar ina tariffa da tschains

Actualitads

calculatorica da 3%. Questa tariffa da tschains vegn applitgada da quasi tut las vischnancas grischunas per la tschairsida interna. Pervia da las midadas da la situaziun sin il martgà da chapital s'impona in'examinaziun da questa tariffa da tschains. Oz han las vischnancas a disposiziun ina gronda tscherna d'instruments da finanziaziun. Pervia da quai pon ellas sa procurar en moda bler pli favuraivla credits a vista mesauna ed a lunga vista. Il medem mument èn sa reducidas massivamain las tariffas da tschains per investiziuns da chapital. Sin basa da questa situaziun e sin giavisch da bleras vischnancas ha il UV examinà in'adattaziun da la tariffa da tschains calculatorica e recumonda d'applitgar en l'avegnir ina tariffa da tschains calculatorica dad 1.5%. Questa recumandaziun vala tant per tschaincir las summas activas sco er las summas passivas. La nova tariffa da tschains duai gja veginr applitgada per il quint annual 2009. Vischnancas che profitescan da la gulivaziun da finanzas ston applitgar obligatoricamain la tariffa da tschains recumandada.

Cumià da Haimo Heisch

Suenter in'activitat da passa 28 onns tar l'uffizi da vischnancas è Haimo Heisch i anticipadament en pensiun la fin d'october 2009. L'onn 1981 è Haimo Heisch entrà en il servetsch dal chantun Grischun sco adjunct e sco revisur en l'inspecturat da vischnancas (ussa: uffizi da vischnancas). L'avust 1990 ha el surpiglià la direcziun dal post da servetsch e l'ha exequida fin l'avust 2008. 16 onns è Haimo Heisch stà commember da la suprastanza da la CPSC (conferenza dals posts chantunals da surveglianza da las finanzas communalas). Durant 4 onns ha el presidià quest gremi. Dapi l'avust 2008 è el stà collauratur da stab en il UV ed ha procurà che la midada da la direcziun dal post da servetsch ha gì lieu senza incaps. Haimo Heisch è s'acquistà fitg gronds merits per las vischnancas grischunas. Igl ans stat a cor da l'engraziar cordialmain.

Fusiuns da vischnancas

Ils 8 da decembre 2009 ha il cussegl grond approvà definitivamain duas ulteriuras fusiuns da vischnancas. Per il

1. da schaner 2010 entran uschia en vigur las suandardas fusiuns:

Bregaglia or da:

Bondo, Castasegna, Soglio, Stampa e Vicosoprano

presidenta communal:

Anna Giacometti

adressa:

Chasa communal, 7606 Promontogno

Cazas or da:

Cazas, Purtagn, Preaz, Sarn e Tartar

president communal:

Mario Kollegger

adressa:

Chanzlia communal, 7408 Cazas

Churwalden or da:

Churwalden, Malix e Parpan

president communal:

Ralf Kollegger

adressa:

Chasa communal, 7075 Churwalden

Per dumondas e per infurmaziuns Asdrizzai per plaschair a: Simon Theus, manader da projects dal UV, 081 257 23 87, simon.theus@afg.gr.ch

Model armonisà da contabilitat 2 (MAC2)

La sessiun d'avust 2009 ha il cussegl grond acceptà l'incumbensa Wettstein concernent l'introducziun dal MAC2, e quai cun 63 cunter 2 vuschs.

Situaziun da partenza

En sia resosta a l'incumbensa dal deputà Wettstein concernent l'introducziun dal MAC2 suonda la regenza l'opiniun da la cumissiun da gestiun (CdG) dal cussegl grond, tenor la quala ils novs standards duain veginr realisads „en ina moda uschè cumplessiva sco pussaivel, fidaivila als princips e svelta“. Per introducir il MAC2 vegn revedida la lescha davart las finanzas e davart la surveglianza da las finanzas dal chantun Grischun (LFSF; DG 710.100). La basa è il model da la lescha davart las finanzas da la conferenza da las directuras e dals directurs chantunals da finanzas (CDF). La legislaziun chantunala davart las finanzas dal chantun Grischun

vala confurm al senn er per las vischnancas, per las vischnancas burgaisas e per las instituziuns ch'en responsablas per la collauraziun intercommunala. Pervia da quai ha l'introducziun tar il chantun er consequenzas per las instituziuns publicas respectivas. La valita confurm al senn vul dir che las directivas chantunala valan per tut ils fatgs cumparegliabels da la gestiun da las finanzas e da la contabilitat. Fatgs che pertutgan mo las vischnancas politicas, sco p.ex. l'incassament da taglias, la structuraziun funczionala dal plan da contos tenor il MAC, ils indicaturs da finanzas armonisads, n'en betg relevants per las vischnancas burgaisas, per las corporaziuns regiunalas e per las corporaziuns da vischnancas. En general vali ch'i na duain betg veginr fatgas pretensiuns exaggerated als rendaquints da questas corporaziuns. Standards minimals èn dentant er prescrits en quests cas. Quels duain veginr reglads en in'ordinaziun.

Realisaziun

In proceder graduà per midar al MAC2 è inditgà per il chantun Grischun. Actualmain pari d'esser raschunaivel da rimnar experientschas cun vischnancas da model e da midar ils rendaquints da tut las vischnancas grischunas al standard nov, e quai entaifer 5 onns suenter ch'il MAC2 è vegnì intropicò tar il chantun. Bain adattadas sco vischnancas da model èn vischnancas che fusiuneschan e che ston pervia da quai cumpilar lur quints communals il mument ch'il MAC2 vegn realisà en il chantun. Uschia poi veginr evità che questas vischnancas stoppijan midar lur contabilitat duas giadas entaifer curt temp. Ultra da quai èsi raschunaivel da lavurar en ina emprima fasa cun vischnancas voluntaras che represchentan la multifariadad dal chantun (vischnancas turisticas, vischnancas cun fermas caracteristicas agrarias, vischnancas da l'aglomeraziun e.u.v.).

L'uffizi da vischnancas vegn a far las lavurs preparativas ch'en necessarias per introducir il MAC2 (metter a dispositiun il plan dals contos, ils manuals e las directivas, far las scolaziuns e.u.v.). Igl è imaginabel ch'in know-how po esser concentrà en las vischnancas da pilot, che po alura veginr mess a dispositiun a las ulteriuras vischnancas da la regiun correspundenta.

Il chantun vegn a sustegnair las comunidades publicas tar la realisaziun.